

Rold Skovs Venner

Ad spor og veksler!

Det var en sæsonstart der lover godt for det nye år, som de 79 fremmødte deltagere oplevede søndag den 17. Marts. Man kunne konstatere, at alt er ved det gamle med både drilleri, godt humør, godt vejr, samt glæden over at færdes i vor dejlige natur.

Vi mødtes på p-pladsen ved Frueskoen, og ved velkomsten gav udvalget udtryk for at vi selv synes, vi har fået sammensat et godt program, og som noget nyt skal nævnes, at vi i år vil prøve at afvikle en Sct. Hans aften oppe på Bålpladsen i Urskoven.

Nævnes skal også, at et af vore medlemmer, John Fals, vandt den udskrevne konkurrence om at finde det tykkeste træ i Nordjyllands Amt. Dette resultat ses omtalt i AaS fra den 9. marts. Rold Skovs Venner besøgte kæmpebøgen "Birgitte" i Solbjerg Sønderskov på en tur i foråret 1989.

Helge indledte turen med at føre os gennem Bjergeskov ned mod Skadsholm. Herfra mosede vi os gennem urskoven ned til Lindenberg Å, for at følge denne og nogle små vandløb i en rundkreds, således at vi tilslut nåede omtrent det samme punkt på Skadsholm, hvorfra vi havde startet. Under passagen af dette fugtige terræn, præsterede Birgit det kunststykke, først at komme velbeholden over et vandløb, for derefter at stå ret op og ned, og så sætte sig lige på sin r., sådan.

Fra Skadsholm fulgte vi det høje terræn mod sydvest til vi var på højde med Lille Blåkilde. Til glæde for nye deltagere, oplyste Helge nede ved selve kilden, om hvorledes den afvander ca. 15 km² med 150 liter vand pr. sek. og derved opstår som en kombineret sump- og strømkilde.

Om bevoksningen af Stargræs kunne Helge, som tidligere københavnner, fortælle det pudsige, at på sjællandsk dialekt bliver græsset selvfølgelig til "Startuer". Prøv selv at sige det på sjællandsk.

Længere oppe af åen kommer vi forbi "Slalombakken", som om foråret bliver helt gul af tusindvis af kodrivere. Vi stopper ved en oldtidshulvej og her fra har vi udsigt mod et hus som tidligere blev kaldt "Lusitania". Dette var egentlig navnet på en Brittisk passagerdamper på 31.500 t. fra 1906, men i gammel tid havde folkeviddet givet huset dette navn, fordi det husede malkepigerne fra Buderupholm.

Vi er nu på vej tilbage mod det virkelige høje terræn, hvor vi møder et øjetræ, som Helge meget rammende har givet navnet "Albuetræet". Fra en nærliggende gravhøj er der en flot udsigt ud over Gravlev sø og videre mod byen med sin kirke i baggrunden.

Det går stadig opad imod en god plads med nogle nyfældede bøgestammer, lige stedet til at raste på inden vi skal videre mod "Slettingen". Sletting er et gammelt ord for rydning, og på denne plads lå der da også tidligere en skovfogedbolig, hvoraf man endnu kan ane resterne i skovbunden.

Helge fortalte om, hvorledes den gamle skovfoged Sletting og Jens Ørnebjerg engang diskuterede om hvornår Rebild Bakker brændte. Jens Ørnebjerg sagde 1905, mens Sletting holdt på 1906. De holdt længe på hvert sit årstal, men til slut måtte Jens Ørnebjerg bøje sig, for det var nemlig Sletting, der som dreng var kommet til at starte branden. Han havde sammen med en anden hjorddreng tændt bål for at stege kartofler, men ilden havde taget magten fra dem.

I lange tider efter dette, gik al tidsregning i Rebild ud fra, om det var før eller efter bakkerne brændte.

På den videre tur passerer en gammel bøgeskov, hvor Sortestorken havde rede i begyndelsen af århundredet. Herfra er der ikke langt til området, der bliver brugt til Proveniensenforsøgene, hvor man lader træer fra forskellige lokaliteter vokse for at se hvordan de udvikler sig forskelligt på samme areal.

Vi var nu meget tæt på startstedet, og som nævnt havde vi oplevet en vellykket tur på alle måder. Flere gav udtryk for at det var en af de bedste, men det synspunkt synes at være fremført så ofte før. Mon ikke det som bærer det hele er, at vi har det så godt med hinanden, og at vi kan lide at det hele aldrig går lige efter bogen. Man får gerne en overraskelse eller to på hver eneste tur.

At ovenstående er rigtigt, fik vi bekræftet, da vi nogle dage efter turen modtog følgende brev fra et af vore medlemmer:

Rold Skovs Venner.

Det var en virkelig god tur vi havde i søndags, jeg havde min søn med, da manden ikke kunne være med fra morgenstunden.

Da turen var slut kørte vi til Skørping og købte en rigtig ulækker flødestang, tog hjem til Fjellerad, og var så imponeret af turen at min søn og jeg syntes manden skulle også have sådan en god oplevelse. Da vi havde drukket kaffe kørte vi tilbage til Buderupholm skove og gik nøjagtig samme tur igen, drengen som leder og mig som bagtrop, en fin tur.

Tak. Tage Larsen, Tove.

Søndag den 14. april havde vor kære turlleder, sammen med udvalget bestemt, at holdet skulle mødes på torvet i Skørping, og derfra gå gennem Fræer Purker og Skalsminde Mose til Estrup Dam og videre til den nye golfbane.

Ved starten fra torvet oplevede vi et godt eksempel på "Livets gang i Lidenlund". På det fastsatte mødetidspunkt var mødt ca. det halve antal af vort normale fremmøde, men vi var godt klar over, at der ville dukke flere op, for bommene ved jernbaneoverskæringen var nede, og der holdt en lang kø på den anden side.

Det viste sig da også, at de kunne være kommet til at holde der i meget lang tid. Hvis ikke en utålmodig sjæl havde henvendt sig på stationen og gjort opmærksom på at man bare holdt der, uden at der ellers skete andet, havde de nok kommet til at vente til næste tog skulle passere, for på stationen erkendte man blankt, at man havde glemmt at hejse dem op efter det sidste.

Efter denne forsinkelse, som gav anledning til megen moro, kunne de 88 fremmødte deltagere samt lille Therese endelig begive sig ud på den planlagte vandring.

Første del af turen gik op gennem Skørping by, og flere steder på vejen stoppede Helge op for at fortælle morsomme anekdoter om byens befolkning. De var der alle og hvor holder vi efterhånden af dem alle sammen, både de klerikale, forfatterne, kunstnerne, originalerne, skovens folk, og ikke mindst de ganske almindelige, hyggelige, provinsielle indbyggere.

Oppe ved Jægerslund drejer vi ind i skoven, og kommer snart forbi Egehuset hvor der på en bakketop på den modsatte side af vejen tidligere stod en bæk, kaldet Hjorts bæk. Herfra er der den smukkeste udsigt ned over Skørping by, og som baggrund knejser tårnet højt over Skørping hospital.

Vi er nu for alvor kommet ind i det dejlige stykke skov, Fræer Purker. Vejret er på denne aprilsøndag helt vidunderligt og naturen viser sig derfor fra sin allersmukkeste side, solbestrålet og ikke en vind der rører sig.

Vi går gennem gammel stævningsskov og når frem til Skalsminde Mose. Her åbner der sig atter et panorama af stor skønhed, og så påstår Helge endda at her er endnu smukkere om vinteren, når frost og rim pudrer alt til med sit hvide slør.

Mellem arealerne ved Skalsminde Mose og Estrup Dam skærer vejen til Terndrup sig gennem skoven, hvorfor denne må passerer for at nå over til søen, der i dag var udset som stedet, hvor vi ville spise og hygge os for en kort stund.

Ved søens bred mindedes nogle stykker af os, hvordan Helge på den første juletur i 1987 tog gas på hele holdet i almindelighed, og Thora i særdeleshed, ved at bilde os ind at Marianne skulle være kommet med julegløgg, men nu for forvildet rundt inde i skoven, da det havde været nødvendigt at ændre dagens rute pga. jagt.

Helge mente, at dette var Mariannes hovedpine, hvilket øjeblikkeligt medførte at Thora udnævnte ham som værende en stor mandschauvinist. Havde det været i dag, havde vi godt været klar over, at Marianne blot holdt i skjul bag den næste gruppe træer og buske, men på daværende tidspunkt lykkedes joken til fuldkommenhed.

Dagens sidste besøg gjaldt Rold Skovs Golfklubs nye baneanlæg, som ligger i særdeles naturskønne omgivelser. Men for engangs skyld måtte vi konstatere, at et led i vore arrangementer ikke var vellykket.

Vi havde en aftale med Ninni Christensen om at besøge klubben denne dag, men desværre var hun ikke tilstede, og tilsyneladende var ingen andre orienteret om at vi kom.

Ude på banerne blev vi i første omgang taget vel imod af et par af golfspillerne, som tilmed fortalte om anlæggets tilblivelse og derpå demonstrerede hvordan man benytter det i praksis. Medlemmerne havde bl.a. hjulpet til med opbygningen, og haft snavs på hænderne for at modvirke såkaldt "golf-fims".

Der var imidlertid andre spillere, som oppe i receptionen beklagede sig over at vi havde gået på deres græs, hvorfor vi hurtigt kortede besøget af og forsvandt ind i skoven igen, og det er jo også her vi hører hjemme.

Her er der ingen anden fims end den der skal være, og vi kalder den almindeligvis for duft.

Da golfbanens skel går langs Estrup Dam, følges søbredden rundt mod Fræer vejen, som vi straks krydser over, idet turens sidste etape mod Skørping ligger på nordsiden af denne.

En deltager havde tidligere på dagen spurgt Helge om hvad ordet "purker" egentlig betyder, men var blevet bedt om at vente med at få svaret til vi var på det helt rigtige sted. Der er nemlig på den pågældende strækning nogle gode eksempler på træer, der bliver betegnet som purker.

Det kan sammenlignes med navnet purk for en lille dreng, idet disse træer ofte er ganske små, selvom de måske er over 100 år gamle, men de kan være skåret tilbage igen og igen for at anvende træet til forskellige formål.

Tilslut når vi ned til mere og mere bebygget område, og ender ved vejen fra Gammel Skørping. Dette var meget praktisk, da mange af vore biler holder henne på p-pladsen ved kroen og stationen, idet torvet i Skørping måtte udvides betragteligt, hvis det skulle give plads til køretøjerne, når en forsamling af Rold Skovs Venners størrelse er på farten.

I den følgende tid efter disse oplevelser har Formandinden faktisk besøg af vort postbud Hugo hver eneste dag. Dette kunne i sig selv virke mistænkeligt, men forklaringen er nu følgende: Det forholder sig nemlig således, at der efter modtagelsen og omtalen af takkebrevet efter den sidste tur, strømmer ind med lignende tilkendegivelser efter denne.

Vi har imellem kredsen af Rold Skovs Venner en vis person, som er stærkt mistænkt for at være ophavsmanden (læg mærke til ordet: *manden*) bag denne pludselige opmærksomhed fra medlemmernes side.

Men hyggeligt er det, fornemmelsen er næsten den samme, som når man ved juletid kommer hjem til fyraften og skal se, hvem der har tænkt på én med at sende et brev eller kort.

Det er efterhånden blevet til 20 postgange med hilsener fra 33 personer, og det skal I ha` tak for alle sammen. Hvad der så senere skal ske med denne "anonyme" person, der har sat det hele i gang, vender vi tilbage til, men husk!! Der er noget, som hedder en hævner.

Han gjorde det igen. Han tog r... på hele holdet, - derom senere. Turen i maj startede fra Gl. Skørping kirke, og da det for mange af dagens 81 fremmødte personer, var første gang hvor starten udgik herfra, gik vi ind på kirkegården for at se og høre om Hellig Kors Kilden. Inden vi atter forlod stedet, stoppede vi op ved ”Artolleristens” gravsted. Denne er jo en af vore efterhånden gamle kendinge, som vi har hørt så mange anekdoter om. Mest af hensyn til nye Rold Skov Venner måtte vi lige have en enkelt af dem, bare sådan lige for at forstå hvad det er for en personlighed vi taler om.

Efter passagen af kirkegårdsdiget gik turen nord ud af byen langs Birkeholmvej, og da vejret som sædvanligt var strålende og underlaget en god grusvej, var der mange, som var glade for at være i lette sko.

Dette kom de til at fortryde.

Thi på et tidspunkt drejer vi fra mod vest og kommer efterhånden ned i mere og mere sumpet område, da målet for dagens tur er Egholm slot ved bredden af Lindenberg Å.

Vi er nu på de arealer, som kaldes Skørping Holme, og stedet er meget afvekslende mellem engdrag og bevoksninger. Et ualmindeligt kønt sted i det smukke forårsvejr.

Men, - tag altid ordentligt fodtøj på, uanset hvor godt og tørt det ser ud fra starten. Naturen består som bekendt af andet end luft, og hvis man færdes i engdrag, er der altså vådt imellem tuerne.

Man kan godt bagefter se, at Helge allerede på dette tidspunkt, var ved at bygge dagens ”nummer” op. At vi befandt os på åens østside og hvor verdenshjørnerne var, kunne man nok se, men hvor langt vi var kommet frem i terrænet, var straks sværere. Turen gik nemlig lidt i rundkreds, og som sagt, snart i skov og snart på eng, hvor vi passerede utallige tråd- og pig-trådshegn.

Sluttelig nåede vi til et tørt sted, der var velegnet til at raste på, og her var det at Helge erklærede, og meget undskyldte, at han havde døjet med at finde Egholm, hvorfor vi desværre måtte gå et par km. tilbage langs åen.

Vi var nogle stykker, der sagde at der var da helt i orden, vi tog det bare som en oplevelse mere.

Under rasten lykkedes det Helge at ”hugge” formandens medbragte fankort, *næsten* uden at denne opdagede det. Da disse kort, som alle var enten smukke, fantasifulde eller idérige, jo mest var tænkt som en spøg, valgte Helge tre af dem ud til oplæsning for det samlede selskab. Især det sidste vakte megen munterhed, mon ikke denne ”beundrerinde” bliver undervist, eller selv har en lyrisk åre.

Nu var tiden inde for den endelige eftersøgning af vort fastsatte mål. Der var flere, som gav udtryk for hvor vi måtte befinde os, nogle kiggede på kort og andre mente at de kunne fastsætte stedet ved hjælp af lyden fra de forbipasserende tog.

Alt dette kunne man godt have sparet sig, for straks vi kom fri af træerne, lå det hele som et panorama foran os. Han havde gjort det igen – ingen kommentarer.

På den samme sten hvor Dronning Margrethe den 1. ifølge sagnet sad, mens hun overvågede at Egholm slot blev nedbrudt, satte Helge sig nu for at fortælle om dette stykke danmarkshistorie.

Stenen ligger lige uden for volden, som omgav slottet, eller borgen om man vil. Herfra gik vi op på selve borgbanken, og ved Helges hjælp fik man et glimrende indtryk af hvordan det hele havde set ud og fungeret som et strategisk velbeliggende voldsted. Bl.a. ser man tydeligt dæmningen, som førte ud til landingspladsen ved den gang meget bredere Lindenberg Å. På tilbageturen følger vi Holmegaards- og Skørpingholmevej mod Gammel Skørping, og her sluttede vi næsten som vi startede, idet kirken nu stod åben.

Vi kunne derfor gå ind og se, hvordan selve vældet til Hellig Kors Kilden afslører sig som en evig grøn plet på en af sideskibets mure. Som vi før har fortalt, har den været kalket over igen og igen, men man stopper jo ikke naturens kræfter med en gang kalkning. Der skal mere til.

Efter endnu en dejlig dag, var der blot tilbage at omtale de nærmest kommende arrangementer samt det store startskud på efterårssæsonen, nemlig læsøturen som vi venter os så meget af.

Formandinden hævder at Søren Vestergaard er den flotteste mand hun nogensinde har set. Derimod mener Peter Knudsen, at Skarven nok synes, at Søren Vestergaard er lige så grim som den selv, men herom mere senere.

Dette var virkelig morsomt.

Denne indledning er kun et uddrag af oplevelserne på turen til Toft Sø den 16. juni. Efter Toft Skov turen for lige et år siden, var der flere, som havde givet udtryk for at de gerne ville besøge dette område af det samlede naturreservat, hvorfor udvalget havde lavet en ny aftale med Lindensborg gods og revierjæger Peter Knudsen.

Da godset, rimeligt nok, er begyndt at opkræve et beløb på 3.000 kr. for en sådan ekskursion, og vi derfor måtte opkræve 50 kr. for turen, gav dette sig da også udslag i, at vi var mindre end halvt så mange deltagere som sidste gang, nemlig 60 + Therese.

Peter Knudsen mødte os ved den store port lige ved udsigtstårnet, og havde en hilsen med fra Helge, da denne havde fået forfald efter nogle problemer med bilen, der endnu ikke var overståede om morgenen.

Dette havde dog også en utilsigtet virkning, for det er nemlig sådan, at Helge som den eneste af os alle, har været med på samtlige af Rold Skovs Venners ture. Formanden mangler desværre en fra 1987, så nu står de på lige fod hvad dette angår.

Peter Knudsen indledte turen med at fortælle om genskabelsen af Toft Sø. Den var blevet afvandet tilbage i 1761, og arealet havde i mange år været anvendt til bl.a. høslet. Da dette ikke mere var rentabelt og da Peter Knudsen i mange år havde haft en drøm om at kunne retablere denne sø, der ville komme til at dække ikke mindre end 150 td. Land, fik han godsets tilladelse til at gennemføre dette projekt.

Sluseanlægget stod færdigt den 16/8 1973, og ved årsskiftet 1973/74 var søen fyldt op, og Peter Knudsen havde dermed skabt sig et livsværk af blivende værdi.

Selve traveturen foregik i en stor kreds venstre rundt om søen, og efter en tid nåede vi frem til et at stederne hvor Skarven holder til. Det første som møder én, er en umiskendelig lugt af ekskrementer, som stammer fra føde bestående af fisk, og snart får vi øje på mange af de efterhånden 1.300 reder man er oppe på.

Selv om vi gik lige under rederne med store unger i, var det forbavsende så roligt der var overalt. Peter Knudsen siger, at fuglene er tillidsfulde pga. at de normalt aldrig ser mennesker, undtagen nogle ornitologer, der kommer for at tælle op, og så ham selv.

Det var meget karakteristisk, at al vegetationen under rederne var borte, selv træerne fuglene bygger i, går efterhånden ud af den alt for store tilførsel af gødning. Peter Knudsen siger, "at de skider sig fra hus og hjem".

Også på denne tur var der nogle få, som opdagede at gummistøvler var en absolut nødvendighed. Vi kom nemlig efterhånden ud i mere og mere sumpet terræn, og måtte nærmest hoppe fra tue til tue. Det er ikke hver gang at springet lykkes.

Over hele den store moseflade lå der udbredt et så tæt tæppe af kjæruld, som sjældent ses. Da vi var så langt henne på året at planterne havde sat frø, dannede de uldtot ved uldtot, hvilket anskueliggjorde hvorfor man har givet dem dette navn.

Mod syd sydvest passerer vi et mindre søområde, der har fået navnet Halvmånen efter dets facon. Peter Knudsen forklarer, at det er fremkommet af sig selv ved at der er brudt vand fra Toft Sø gennem jordlagene, og der har samlet sig i en lavning.

På den sydlige side af søen finder vi et sted, der er tørt nok til at holde middagsrast på. Det er også samtidigt skønt at sidde og se på fuglelivet ude over søen, og ikke mindst når Peter Knudsen er god for en forklaring om hver eneste slags. Det er næsten som om han kender den enkelte fugl.

Her var det så at Søren spurgte om hvorfor man var interesseret i at have en så grim fugl som skarven boende.

Det skulle han nok ikke have gjort, for det sete afhænger jo som bekendt at øjnene som ser, og for en mand som Peter Knudsen har enhver levende skabning sin plads i naturen.

Spørgsmålet er da derfor også såre logisk: Hvem er grim og hvem er pæn? Skarven er i hvert fald pæn – holder formanden på.

Vi var nu godt og vel halvvejs gennem ruten, og snart var vi igen ude i sumpet terræn. Dette skulle dog blive værre endnu, for på et sted måtte vi passere en grøft så bred, at ingen bare kunne springe over den.

Peter Knudsen kendte selvfølgelig stedet hvor der var lagt halmballer ud i vandet, men når 60 mennesker skal passere, bliver disse hurtigt mast i stykker. Det hjalp dog vældigt på sagen med nogle ekstra baller, som nogle af deltagerne fandt lidt derfra.

Ikke alle slap dog tørskoede over alligevel.

Efter denne vandgang foregik resten af turen på nogenlunde tørt terræn. Peter Knudsen stoppede op flere gange for at fortælle om tingene, bl.a. hvorfor Lindenberg gods så sig nødsaget til at tage betaling for disse ture.

Ved sidste stop var vi tilbage ved vort udgangspunkt, og ved afskeden med Peter Knudsen fik denne lidt rødvin med hjem til fru Birgit, og som der blev sagt: Du er en ualmindelig hyggelig mand at være sammen med, derfor skal I begge to have lidt at hygge jer med efter denne dejlige tur.

Det er efterhånden blevet skik, at mange har en tår kaffe med til at slappe af på efter strabadserne. Dette var også tilfældet i dag, og det blev til et helt lille selskab, som sad på svellegangen hen til udsigtstårnet og småsnakkede om dagens tur.

Og – så gjorde vi noget som måske ikke var så pænt, vi delte nemlig Helges kvarte kilo Marabou chokolade.

Det *var* nu alligevel lidt sært, at han ikke var med.

Det var tæt på. Det var meget tæt på at vores Sct. Hans aften var druknet i regn. Hele eftermiddagen havde regnen stået ned i tove, og for de to familier, der havde påtaget sig opgaven med at tage ned på bålpladsen for at forberede aftenen, blev det ingenlunde en let opgave. Og så blev det alligevel det mest vidunderlige vejr. Ingen af de 52 tilstedeværende til dette vort første Sct. Hans arrangement kom til at fortryde, at de havde taget beslutningen om at deltage. Trods de dystre vejrudsigter.

Til at arrangere aftenen havde vi dannet et lille underudvalg med Marianne, Carsten og Karin, Esther, Søren og Inge som deltagere.

Vi havde mødested og -tid på Storkroens p-plads kl. 18.30, og her mødte Marianne og Carsten op med Hotel Rebild Bakkers kassevogn for at transportere alt vores habengut op på bålpladsen i urskoven.

Til gengæld blev alle bedt om at tage en stor vissen grangren med fra en stor dyngge, der lå på p-pladsen. Der havde naturligvis været problemer med at få samlet tørt brænde nok til at lave et ordenligt Sct. Hans bål af, hvorfor udvalget måtte have denne håndsrækning.

For Carsten og Karin, Søren og Inge var det trods regnen alligevel lykkedes at få ild i tre små ”lejrål”, og Marianne havde fremskaffet borde fra hotellet, som nu stod dækket med røde duge, chips og kildevand fra Ravnkilden til at tage imod os efter en, efter vore forhold kort travetur derop.

Da alle havde fået sig placeret med borde og stole mellem bålene, blev vi budt velkommen af Søren, der også kort orienterede om aftenens program.

Det kunne egentlig have været morsomt, hvis man havde kunnet stå på afstand og betragte dette sceneri. Det er vist svært at afgøre om Rold Skovs Venner er bedst til at trave, eller til at snakke, eller til at spise, eller til at grine. Mon ikke det hele går op i en højere enhed.

Efter afslutningen af dette ”festmåltid” i Guds frie natur, skulle der lige som ved andre fester være plads til lidt oprydning. Her tog Helge sig en fritime, idet han havde givet tilsagn om at være båltaler i Støvring.

For dels at give deltagerne et tilbud om at røre sig, og dels for at give plads til at arrangere det næste programpunkt, inviterede vi alle til at gå med på en kort rundtur til Troldeeskoven.

Formanden var meget beæret, idet Søren og Carsten betroede ham at lede denne tur. Herunder udnyttede han tillige groft, at kunne huske nogenlunde, hvad Helge tidligere har fortalt om forskellige hændelser ved og omkring Prinsessestræet.

Ved tilbagekomsten efter denne lille afstikker var der nu ankommet et hold squaredansere fra Skørping for at give en opvisning.

Trods det, at de lige var kommet hjem fra Kiel, havde de lovet Marianne også at ville danse for os, men man må sige, at det ikke var de bedste betingelser de havde. For det første er en blød skovbund nok ikke det bedste dansegulv, og for det andet afgav vores generator en meget svingende effekt. Det sidste havde dog ikke det mindste at gøre med at det var Carsten, som var elværksbestyrer.

På den udsendte indbydelse havde udvalget opfordret til at tage en heks med til at fyre af på bålet. Dette måtte dog ikke være konen. For ulejligheden ville man udsætte en præmie for den flotteste, og vi kunne derfor smykke vort Sct. Hans bål med hele tre flotte hekse. Esther og Marianne var udpeget som dommerkomité, og mellem de tre hekse valgte de søsteren til Dorthe Andersen og Kirsten Veggerby som den flotteste. Præmien var ét års gratis medlemskab af Rold Skovs Venner, men da der var næsten dødt løb, var der også en præmie til nummer 2 og 3.

Efter præmieoverrækkelsen var det tid for bål og båltale, og begge dele var bare i top. Det er jo meget flot, at vi i Rold Skovs Venner så at sige disponerer over en båltaler, som man andre steder skal være meget heldige for at kunne få fat i. Helge måtte således for anden gang træde til og holde talen på denne aften. Jo, vi er faktisk privilegerede os skovens venner.

Vi skal heller ikke glemme, at udvalget havde fremstillet sangblade til lejligheden. Naturligvis var midsommervisen der, men også mange andre ting fra vores dejlige sangskat var med.

Flot klaret, det er skønt når nogen vil ændre på at der bliver sunget alt for lidt når vi danskere er sammen.

Som det sidste programpunkt kunne alle pludselig trylle både kaffe og kage på bordet, nogle endda med fløde til, og for hvem der havde lyst, havde Inge medbragt en grydefuld dej til snobrødsbagning. Det var derfor i en særdeles god og hyggelig stemning vi sluttede aftenen mens bålene brændte ned.

Da vore deltagere havde forladt bålpladsen var der kun oprydning og efterslukning af alle bål tilbage. Det var jo så meningen at der kun var kørselstilladelse for transport af gods. Er det nu til at forstå, at ikke alle havde forstået dette? - Sært nok, at nogen brokker sig når man kører med forbi!

Selvom dette ikke var et Rold Skovs Venner arrangement, skal det alligevel nævnes, at formandsparret repræsenterede Rold Skovs Venner ved indvielsen af Himmerlands Naturpark søndag den 30. juni.

Denne indvielsestur startede ved Gravlev kirke med fanfare af jagthornsblæsere, taler af Støvrings viceborgmester, Anny Winther, skovrider, Uffe Laursen og Sejlflods borgmester, Kristian Schnoor, der også klippede snoren over ved dagens startsted.

Her var der bl.a. en tak til Helge, som var en af idémændene fra Skørping kommune, hvor tanken om naturparken oprindeligt opstod.

Vi kunne nu, som de første, begive os ud på en rute, der gik rundt om Gravlev Sø, over spangen over Lindborg Å, videre langs åen til vi nåede Ravnkilden, hvor der ventede en forfriskning.

Herfra gik turen videre langs Kovadsbækken mod trappen op til Skovtårnet, og fra dette punkt gennem Sandhulen ned til Storkroen.

Så langs den gamle landevej, Vælderskoven til grusvejen, der går mellem de to souvenirboder, ad denne tilbage til Gravlev, hvor der ventede et traktament af forskellige slags sandwich fra Rebild Vandrerhjem.

En fin tur, som Rold Skovs Venner sagtens kan bruge engang.

I relation til Helges udsendelsesrække på TV Nord, hvor en af sekvenserne foregik langs Hadsundstien, har formanden den 29. juli med kone og datter afprøvet samme rute i dens fulde længde på 45 km.

Denne tur kan vi anbefale på det varmeste.

Vi mødte op med vore cykler på Aalborg rutebilstation fra morgenstunden og lod os derfra på behagelig vis transportere til Hadsund.

Inden starten havde vi tre vigtige ting at foretage os.

Da vi var i begyndelsen af en ny hedebløge, tog vi på kirkegården for at vande blomster på slægtens grave.

Dernæst til bageren for at sikre os proviant til første del af turen: Hadsund – Kongerslev.

Endelig gik turen til cykelhandleren for at købe lappegrejer, dette er den bedste garanti mod punkteringer.

Hermed var vi så klar til afgang på hvad der skulle blive en særdeles pragtfuld tur. Spændende at følge barndommens rute med hedengangne ”Hadsund – Peter”.

Fra Hadsund går vejen mod nordøst, og snart får man øje på Visborg kirke, som ligger højt på sin bakke på venstre hånd. Ved ejendommen ”Høgholt” passeres landevejen til Als, herfra er der ikke langt til Skelund, hvor vi gør holdt for at nyde de indkøbte basser.

Det, som gør størst indtryk på denne dag er uden sammenligning naturens skønhed. Dette gælder både for det dejlige terræn på grænsen mellem Himmerlands bakke- og sletteland, men også den rige flora på begge sider af stien. Nærmest ses grøftekanten med en utallig mangfoldighed af alle slags vilde planter og blomster, og bag den ligger bondens marker med hvede, byg og raps, men kun forholdsvis få stykker med rug. Hertil skal så lægges de mange dufte af alt muligt, varmen gør at høsten allerede er så småt i gang. Man kan ikke forklare hvordan en nyhøstet kornmark dufter af sol, halm og varme, tag selv ud og oplev det!

Fra Skelund går resten af turen stort set mod nordvest, og efter at vi har passeret Veddam kommer vi snart ind i Solbjerg skovene. Vi mindes her den dejlige tur til Ravnborg skovgods, hvor Helge og skovfoged Apollo viste os rundt, og fortalte om denne perle af Himmerlands natur.

Mellem Solbjerg og Bælum kommer vi forbi en herlig lille lejrplads med borde og bænke samt et lille hus med hjerte i døren. Der er også indrettet en mindre bålplads, den har allerede været benyttet, men hvor var der ryddet fint op.

I Bælum var vi lige inde at stå på stationens gamle perron. Med fantasiens hjælp kommer man med lethed 40-50 år tilbage i tiden. Til den gang hvor der også levede familie i denne stationsby, deres havelåge gik lige ud til banen, vis-a-vis stationsbygningen.

Vi tager nu en forholdsvis lang strækning, idet vi har planlagt at gå på kro i Kongerslev.

Undervejs passerer vi de lave engarealer, som går ind bag om bakkeøerne hvor Smidie og Kongstedlund ligger placeret.

Det var egentlig meningen, at cykelturen skulle have sluttet her, men efter en gang kylling med tilhørende væde, følte vi os i stand til at gennemføre anden halvdel, også ved hjælp af rugbrødsmotor frem for rutebilmotor.

Denne sidste etape følger ikke den gamle bane helt så nøje som den første. Fra Kongerslev går det ad landevejen til Komdrup, men lidt efter denne drejer vi igen ind på det gamle spor mod Vaarst.

Det var her banen passerede Lindborg Å. Vi stopper op og får en lille sludder med et par drenge, som står på broen og fisker.

Det er nu for alvor ved at blive varmt. Vi trænger til mere væde og stopper ved Brugsen i Vaarst og får is og cola.

Fra nu af følger ruten ikke mere den gamle banelinie, idet denne gik østen om Sejlflod-øen, mens den nyanlagte Hadsundsti går gennem Torderup og Skovstrup mod Gistrup.

Det bliver varmere og varmere, så det er en hel lettelse at dreje fra den hede asfalt ind gennem Sdr. Tranders by. Her ligger nemlig endnu den sidste rest af den oprindelige brostensbelagte Hadsund landevej.

Herfra går det videre ind gennem universitetsområdet, og efter dette vælger vi at køre ind gennem Vejgaard og videre langs havnen til vi endelig når Harlekinvej 7.

Vi kørte i alt 55 km. Trætte var vi, men en stor oplevelse rigere.

Startskud på Efterårssæsonen.

Kun en eneste ting havde vi glemt at tage i eed til weekendturen på Læsø den 24-25. august, nemlig at aftale godt vejr med havguden Læ over dennes private territorium – Læ's ø.

Derfor måtte vi lige i regntøjet en halv time lørdag eftermiddag, inden kontrakten var oprettet og vi atter kunne færdes i et vejr, der endda om søndagen blev helt ovenud.

Ellers kan vi roligt sige, at denne vor første weekendtur, som Hanne Lise og Knud Andersen havde arrangeret for os, blev en bragende succes på alle måder.

Vi mødte som vanligt i private biler, denne gang ved Læsøfærgen i Frederikshavn med afgang kl. 10.15. Alle fik udleveret egne billetter ved landgangsbroen, og dette var også fornuftigt, da færgen var stuvende fuld af mennesker, således at vi måtte fordele os overalt. Dette var dog ikke nogen hindring for at opretholde sædvanligt smådrilleri som optakt til en god tur.

Straks ved ankomsten til Vesterø havn holdt der busser parat til at køre os til Hotel Nygaard i Byrum. Her gav vor strenge og myndige turarrangør os en kort stund til at anbringe bagagen på vore respektive værelser, hvorefter busserne igen lettede anker for at køre os til Horneks Odde. Dette sted var udgangspunktet for eftermiddagens tur under ledelse af vor gode ven Helge.

Vi indledte turen netop ud for en af de bitte små fiskerhytter, som især tidligere har været anvendt i forbindelse med hummerfiskeri. Herfra er der også en fin udsigt over mod Nordre Rønner, og under visse vejrforhold afslører en lang skumstriben den 7 kilometer lange revle derud.

Om dette særprægede landskab forklarede Helge, at der faktisk findes tre slags klitter i Danmark. Disse kan optræde som hvide, grønne eller grå klitter, og det er jo nok den hvide, som vi almindeligvis opfatter som en klit.

Imidlertid fandtes der bag disse en række grønne volde. Et sådant landskab kendes også i Jylland som rimmer og dopper. Husk det Käthe, ikke rimmer og sig'er.

På Læsø findes der endog en tredje slags landskab, som består af de såkaldte grå klitter. En anden betegnelse for disse er indsande, og vi var nu i et område af særdeles høj skønhedsværdi, idet der mellem bakker og dale fandtes en bevoksning med en helt utrolig farvevariation. Mellem bunddækket, som bestod af mos, lav, lyng og lave enebær, sås der klatter med bl.a. bjergfyr, som er en træart der egner sig godt til pionerbeplantning på denne jordbund. Senere var der kommet birk og skovfyr til, og Helge fortalte at enebærren og birken for øvrigt er Danmarks ældste træarter, idet disse indvandrede som pionerer efter istiden.

Vor videre tur fortsatte gennem Læsø klitplantage, og et sted kommer vi forbi Foldgaard Sø, der i den tørre sommer stod helt tørlagt. – Et ejendommeligt syn at se denne helt vandrette flade, bevokset med vegetation, men uden vandspejl.

Fra sydsiden af klitplantagen følger vi små veje tilbage til Byrum, og ved ankomsten til Hotel Nygaard giver Knud besked på at der nu er tid til at alle får en klud i hovedet inden middagen skal nydes kl. 19.00.

Først nu, var der egentlig tid til at tage vore dejlige værelser i øjesyn. Hotel Nygaard er indrettet i en gammel købmandsgård med al den atmosfære som dette giver. Værelsesfløjen er nok den mest ombyggede, nederst er der 10 hotellejligheder, hver til fire personer, og på 1. sal 8 dobbeltværelser.

Det skal bemærkes, at dette ikke slog til for os, idet tilmeldingen til turen var gået over al forventning. Ikke mindre end 63 voksne og 4 børn var sluttet op om arrangementet, hvilket medførte at vi ved hjælp fra kromanden, Frank, også måtte have nogle enkelte deltagere indlogeret på 2 forskellige steder i Vesterø.

Det var helt morsomt at se den forandring, som skovfolket pludseligt havde gennemgået. Fra vindjakker og gummistøvler til fine sommerkjoler og lette sko, inden aftenens dejlige middag og efterfølgende hyggeligt samvær.

Dette foregik ovre i købmandsgårdens gamle hovedbygning fra 1700 tallet, der nu er blevet ændret til kro og selskabslokaler.

Også denne del af turen blev meget vellykket, idet der rådede en både hyggelig og munter stemning hele aftenen. Der var således både sange og taler, ikke mindst Helge holdt en morsom tale, i hvilken han sammenlignede Rold Skovs Venner med rejseselskabet Tjæreborg. Han sammenlignede os med den måde som pastor Krogager var startet på: Stille og roligt i det små, for derefter at lægge stort ud og tjene en masse penge på at arrangere ture.

Vi tør godt sige, at der bag spøgen også lå en anerkendelse fra Helge til ledelsen af Rold Skovs Venner for at der sker noget i vort lille societet.

Et hyggeligt indslag var også, at vi på Knuds opfordring, havde taget sangbøger med på turen. Blandt Rold Skovs Venner findes der flere, som også er medlem af FDF Samvirket i Aalborg, og her har man en herlig samling af gamle og nye sange.

Disse bøger havde vi fået lov at låne med, og idéen må have været god, for der var næsten ingen ende på de forslag, der kom fra vore deltagere om vidt forskellige sange og viser. Efter forespørgsel blandt deltagerne, havde Knud fået arrangeret en aftenåbning af udsigtstårnet i Byrum. Dette besøg, som skulle foregå mellem middagen og kaffen, gik ud på at se Læsø fra oven i måneskin ”by night”. Det fandt sted i en meget munter og opløftet stemning, men det havde jo aldrig været meningen, at Käthe skulle anvende formandens kasket som Frisbee, og så fra den højde.

Efter denne afbrydelse i aftenens selskabelighed, vendte vi atter tilbage til Nygaard for at tage plads ved kaffebordet. Herefter var der almindeligt afslappet samvær over en enkelt øl eller andre former for vædelse inden vi skulle til køjs.

Det var dog ikke ”lige på en studs” at alle faldt til ro. Der var nemlig en vis person som havde opdaget at der stod stylter henne ved gavlen, hvilke straks måtte afprøves. Dette var der flere fra selskabet som var enige i, men ikke alle havde lige stor magt over dem. Det følgende er ikke for at bore i det, men tænk, en sød lyshåret lærerinde havde nær røget ind gennem et vindue.

Endelig blev der nattero. Vi havde jo også et stort program foran os om søndagen, der startede med at alle mødtes til et dejligt tagselv morgenbord.

* * *

Efter dette holdt busserne igen klar til at køre os ned til de søndre rønner, hvor vi gjorde holdt lige ved udsigtstårnet og den rekonstruerede saltsyderhytte.

Som alle vist godt ved, har der engang været et omfattende saltsyderi på Læsø, så omfattende, at øen næsten blev totalt ryddet for skov, hvilket til sidst medførte et forbud mod dette arbejde. Man har nu genskabt en enkelt hytte, så nutidens mennesker kan se hvordan det har foregået. Her var vi igen meget heldige, for lige akkurat denne dag var der ild under panderne

pga. at nogle fotografere fra det italienske magasin "Vie del Mondo" skulle lave nogle optagelser fra Læsø.

Det var en meget venlig og rar ung mand, som passede ild og pander inde i hytten. Selvom han skulle være over den under inddampning saltlage konstant, havde han også tid til at svare fyldestgørende på alle vore spørgsmål. Teknikken gik kort fortalt ud på at holde en passende ild og samtidigt holde lagen i bevægelse, således at saltet ikke dannede krystaller.

Turen til Rønnerne var arrangeret således, at Helge og Marianne kunne holde helt fri denne søndag, idet Knud havde fået en aftale med naturgeograf Peter Larsen og biolog Anne Marie Steffensen fra Nordjyllands Amt, om at lede os denne dag.

Straks ved saltsydehytten indledte begge med at fortælle om arbejdet med at pleje det enestående naturområde – Rønnerne. Hvorfor det fremtræder netop som det gør i vore dage. Hvordan naturen og menneskene har påvirket det op gennem tiderne. Hvorfor stedet lige akkurat var velegnet til at udvinde salt fra havet.

Det sidste får vi bevis på allerede ved at stikke en finger ned i en af de såkaldte floder, der gennemskærer terrænet. Allerede her er vandet mere salt end i havet pga. fordampning. Stedets vegetation fortæller også om jordens høje saltindhold, arter som Strandmalurt og Kvellen er bevis nok. Når man smager på den sidste forstår man godt hvorfor den også kaldes Salturt.

Turen går nu sydover forbi Fuglsangsøen, og lidt efter stopper Peter Larsen op for at fortælle mere om naturplejen. Efter den hårde forhugning af skovene i middelalderen, var der sket en omfattende nyplantning, som dog efterhånden gav til resultat, at også uønskede arealer sprang i skov. På Rønnerne, der er udlagt som Ramsar-område, har man klaret dette arbejde, dels ved mekanisk rydning, og dels ved hjælp af afgræsning af kreaturer. Kun nogle få enklaver med træer har fået lov at blive stående for at skabe læmuligheder for dyrene.

Vi sætter nu kurs mod Pigestenen, der har fået dette navn fordi den engang skal have reddet to piger fra en rasende tyr. Den er jo stor nok til at de kunne krybe i skjul bag den.

Peter Larsen fortæller om hvordan isen har bragt en så stor sten ned til dette sted, hvor den landede i en blød lerbund. Siden har den evige kamp mellem hav og land bevirket, at en del ler og sand nu er skyllet bort, således at stenen ligger frit.

Herefter fortæller Anne Marie Steffensen om bevoksningen af Skorpelav på stenen. Man kan faktisk kun se selve stenen et enkelt sted hvor kreaturerne har gnubbet sig, ellers er den totalt dækket af lav, som kun lever ved et samspil af forskellige organismer.

Længere fremme på ruten stopper Peter Larsen igen op for at gøre os opmærksom på naturens skønhed. Landskabet er her et typisk eksempel på noget oprindeligt dansk gennem mange tusinde år. Kaster man blikket ud over det, ser man et hedelandskab med en hulvej fra 1700-tallet, og vender man sig blot nogle få grader, har man et 8.000 år gammelt panorama, bevokset med lyng, revling og enebær.

Vi er nu nået helt ned til vadestedet over til Hornfiskrøn. Pludselig føler man sig hensat til det vilde vesten, men det viser sig at være 18 ryttere på islandske heste, som er på vej derover.

Lidt senere kommer der en vogn forspændt med 4 heste, og minsandten om ikke også Egon Hansen sidder på agefjælen.

Længere fremme langs kysten møder vi på nogle "buler" i engen. Anne Marie Steffensen spørger, om nogle af os kender forklaringen på dette fænomen. Den rigtige er nemlig, at det faktisk er myretuer. Disse engmyrer bygger tuer som kan være op til 2-300 år gamle og indeholde ca. 100.000 myrer. Da engmyretuerne har en skyggeside og en solside i dette åbne landskab, består den lave bevoksning af vidt forskellige slags plantevækster. Ligesom i de kendte skovmyretuer, kan engmyrerne også regulere temperaturen ved at opholde sig forskellige steder i tuen, alt efter årstiden og vejret.

På tilbageturen mod udgangspunktet stopper vi ved en forhøjning i terrænet, som faktisk er ruinen af en gammel saltsyderhytte, én af de mangehundrede, der fandtes da denne virksomhed var på sit højeste.

Her fortæller Peter Larsen igen om fremgangsmåden i middelalderen, samt om følgerne af denne aktivitet. Anne Marie Steffensen viser os forskellige planter og påpeger endnu engang grænserne for de forskellige arter, bare denne højdeforskel er nok til at der her kan vokse lyng.

Vel tilbage ved saltsyderhytten tager vi pænt afsked med Peter Larsen og Anne Marie Steffensen, idet Knud siger dem tak ved at overrække dem hver en mulepose indeholdende en liflig vin.

Inden bussen skal starte tilbageturen til Byrum, hvor der venter os en lækker frokost, er der lige tid til gratis at forsyne sig med alt det nylavede Læsø-salt, som man ønsker. Man kan godt smage forskel, det er ligesom at røgen giver det en ekstra aroma.

Som alle måltider, var frokosten også bare i top, og stemningen fin med megen snak og latter. Vi måtte dog herefter sige farvel til Käthe, Marianne og Helge, da Helge skulle hjem og forberede sig til TV-arbejde dagen efter. Alle øvrige blev bedt om at stuve deres bagage i bussen inden eftermiddagens tur, da vi ikke mere kom tilbage til Hotel Nygaard på denne tur. Vi var enige om, at da resten af turen skulle foregå på hjul, ville vi for hyggens skyld rykke sammen i én bus. Dette var vores chauffør også med på, og det skulle tillige vise sig, at han havde godt lokalkendskab og gerne ville fortælle os noget om sin ø.

Første stop var ved Museumsgården, her har man lejlighed til at se hvordan en rigtig gammel Læsøgård med metertykt tangtag, (som i virkeligheden er ålegræs), har set ud både ude og inde. Vi kørte videre mod Danzigmand, hvor vore deltagere fik lejlighed til at bestige klitterne og nyde den friske havluft inden turen fortsatte til Østerby havn, og dermed stedet for at holde kaffepause.

Tilbageturen mod Vesterø gik ad kringlede veje gennem klitplantagen til vi nåede en p-plads ved Storedal. Her steg vi atter ud og travede en dejlig rundtur, der er lagt ud omkring dette moseareal.

Den sidste etape foregik af naturlige årsager i Læsøs vestlige egne og med stop uden for Oda på Strandgaarden. Det var helt hyggeligt at se stedet, som Helge har fortalt os om, og som man også selv har besøgt gennem TV.

Man kan roligt sige, at der var program på denne Læsøtur lige til det sidste. Vi ankom til Vesterø havn kort før færgen skulle afgå kl. 19.00, og mon ikke alle følte, at man var mæt af de mange indtryk, som vi havde fået gennemdisse to begivenhedsrige dage.

Vel ankommet til Frederikshavn, var der nu blot tilbage at tage afsked med hinanden. Alle gav udtryk for at det havde været en dejlig tur, og vi fra udvalget kan vist godt være lidt stolte af at kunne sige: Vi kan bare det der.

Vi er nu vendt tilbage til vor kære Rold Skov. Det er den 6. oktober og, hvor utroligt, vejret er simpelthen bare lunt og godt med sol og herlige varmegrader.

Selvom programmet for denne tur kunne forekomme lidt traditionelt med start fra Mosskov holdeplads, blev det i kraft af Helges ”stifinderevner” og historier alligevel en helt unik oplevelse for Therese og de andre 60 deltagere.

Første stop var ved den såkaldte nedstyrkede flyvers plads. Dette navn er blot en tilsnigelse, idet der aldrig er styrtet en flyver ned på stedet, men Jens Hvass lod engang en havareret maskine transportere derhen på en blokvogn som led i en stor spejderøvelse. Øvelsen er glemt men navnet er blevet hængende, både mundtligt og sågar på landkort.

Vi passerer en ny bålplads, som er indrettet i bøgeskoven nær den asfalterede vej til Mosskov. Dette er for at undgå at nogen formaster sig til at *køre* op til den anden bålplads i Urskoven.

Nord for asfaltvejen går turen nu til Jamborettepladsen, hvor vi for første, men ikke for sidste gang i dag, støder på deltagere fra årets store Impeesaløb, der er arrangeret af spejdere fra hele Himmerland.

Ved denne indgang til pladsen er der anbragt to bombastiske betonblokke, der engang har været anvendt til et portalfundament. Nu minder de mest af alt om et levn fra krigens dage. Vi drejer hen langs Mossø, der står spejlblank i det smukke efterårsvejr, og når herfra frem til en kæmpehøj, hvorpå der knejser en mægtig bøg. Der er her udsigt mod syd til en anden del af Jamborettepladsen, og mod nord til Mosskovgaard. Helge fortæller om den navnkundige tidligere beboer, forstråd H.J. Hansen. Det var ham, som red rundt på en lille islandsk hest, der sagtens kunne finde vej, også selv om Hansen var faldet i søvn. Hesten ligger nu begravet ved Forstrådens Gran øst for Møldrupsvejen.

Vi går ned til Klænghuset ved Mosskovgaard, det er her man slår frø af indsamlede kogler. Det betragtes som et ridderslag at levere frø til andre skovdistrikter, idet kun det bedste materiale kan finde anvendelse til brug for skovens folk.

Se, forskellen fra det vanlige og det at være på tur med Helge er bl.a., at man ikke går rundt i et område som folk gør flest. Således kom vi ind i Skovhaven gennem en låge, som i hvert fald nogle af os aldrig havde passeret før.

Vi standser under skovens største nobilis, hvor Helge fortæller sjove anekdoter fra fantasi-byen "Fjallerup". En morsom blanding af fiktion og virkelighed.

Blandt de mange parceller som findes i Skovhaven, er den mest eksotiske den med børstekog-lefyrrene. Disses naturlige voksested er i White Mountains, hvor de ældste er dateret til at være ca. 7.000 år gamle.

Helge fortæller også om skovrider Poul Lorenzen, der har plantet de allerældste træer, som findes i det der senere blev til Skovhaven. Han rejste senere til Sønderjylland på Lindet skov-distrikt, men vendte til bage til egnen 90 år gammel.

Lige sønden for Skovhaven, men før vejen går under banen, finder vi det herligste sted at raste i selskab med et par nysgerrige kvier. Det er faktisk utroligt, at der kan være så skønt "derude", det er jo trods alt den 6. oktober, og ikke sommer længere.

Turen går videre, og vest for banen kommer vi forbi Tøtteruphus og Bitte Hedekrog. På grænsen til Havemosen standser vi nøjagtigt på det sted, hvor hegnsskytten Hede-Knud sagde til en kone, der var trådt af på naturens vegne: "Do hår pest i mi træsko".

Vesten for Havemosen ligger der en skovpart med navnet Sønderskov. Dette er egentligt et mærkeligt navn, da vi befinder os i den nordlige halvdel af Rold Skov, men da positionen ligger på sydsiden af Rebild, er der alligevel reson i betegnelsen.

Sønderskoven rummer bl.a. den store kæmpehøj på ikke mindre end 35 meter i diameter, og på vejen hen til den passerer vi Ritmesterbøgen. Men ved egentlig ikke hvilken ritmester den har sit navn efter, kun at han var fra St. Restrup, idet dette gods var ejer af området i fordums dage.

Nu da turen nærmer sig sin afslutning, er det tiden for atter at søge mod øst, men denne gang sønden om St. Økssø. Som noget nyt observerer man straks, at alle de små gangbroer over de mange vandløb, der strømmer til søen, er taget op.

Vandets frie løb er også stoppet ved opfyldning med træflis. Dette er gjort for at bevoksnin-gen skal gå ud, og arealet derefter vende tilbage til det oprindelige moselandskab.

Som det allersidste gøremål på dagens tur, finder flere af Rold Skovs Venner ind på Mosskov-pavillonen pga. naturlig tørst, men også for lige at koble af i hinandens selskab, inden vi atter drager hver til sit.

Dette var faktisk første gang siden Jutta og Erik Sennels forlod stedet, for at slå sig ned i Juttas hjemby – Aabenraa, og vi dermed kunne få lejlighed til at hilse på den nye værtinde, Karin Linnemann.

Vi var enige: Det havde været en dejlig tur med godt vejr, et dejligt tempo i et godt terræn og masser af skægge og gode historier, fortalt af en inspirerende turlleder.

Lad det være sagt straks, så skulle vi endelig, på denne vor 38. R.S.V.-tur, opleve at komme ud i rigtigt regnvejr. I hvert fald på den sidste del, hvor det bare gjaldt om at komme tilbage til bilerne hurtigst muligt.

Vi havde måttet ændre på dagens rute, idet denne var udlagt dels i Statsskoven og dels i Lindenberg Østerskov med start fra Tveden p-plads, men den sidstnævnte lokalitet var desværre lukket pga. efterårets jagter. Kort efter starten blev dette også tydeliggjort af lyden fra et højt bøsseskud, der kom rullende fra syd.

Da novemberprogrammet således ikke mere var gældende, havde udvalget heller ingen anelse om hvor vi skulle færdes på denne tur. Vi kunne bare håbe, at Helge var i stand til at orientere sig, men han benyttede straks lejligheden til at meddele, at nu var der allerede gået kuk i den, for Marianne havde planlagt at møde os nede i Østerskoven.

Er der nogen, der har hørt dette nummer før? Åbenbart ikke alle, for en sød sygeplejerske, som ellers har været med lige fra starten, sagde til fmd., ”Han kunne da godt have gået ind på Tvedhus og ringet hjem til hende”.

Et af de første naturskønne steder vi passerer, er en lokalitet med det pudsige navn ”Luski-mose”. Her fortæller Helge bl.a. om den nu 93 årige Jens Hvass, der har givet tilsagn om at være med i et af de kommende TV programmer på DR. Dette afsnit skal være fra Rold Skov, og skal udsendes til næste efterår.

Længere fremme ligger den ligeledes smukke Sjørmose, og et stykke af denne blev for nogle år siden udgravet og omdannet til en ny sø. Både Helge og flere af deltagerne husker godt nok hvordan han på novemberturen i ’87 lod os rende rundt og lede efter den, for så bagefter at lade os gå på en grusvej lige op af søen. Den går ikke mere!

Det, der var betagende i dag, var at se hvor smukt naturen nu har retableret sig, så alt ser ud som om det aldrig havde været anderledes.

Vi passerer den store og lille stendysse, og når frem til Laus Gades Bøg, hvor der engang blev holdt gudstjeneste med mange deltagere.

Her for tæller Helge om en morsom tildragelse, hvis baggrund var historien om hvorledes Provst Winther selv havde måttet indsætte sin efterfølger, Erik Schou i embedet, idet biskoppen i Aalborg havde fået forfald.

Nogle år senere ville Helge gerne skrive om det i en bog, og møder tilfældigt den nye præst hos elektrikereren i Skørping. Helge nævner hændelsen for at få det skrevet helt korrekt, hvorpå manden ser på ham og ryster på hovedet – han var aldrig blevet indsat som præst. Helge gentager forløbet, men får det samme negative svar, hvorpå Helge opgiver, for manden må jo være blevet senil.

Hr. Qvistorff måtte dog ændre denne opfattelse totalt, da det gik op for ham, at han havde talt med byens kæmner.

På vej mod ”Foderhuset”, hvor vi også før har holdt ”foderpause”, kommer vi forbi et sted som Helge, ligesom mange andre naturvenner, har som et hemmeligt sted når der skal tænkes tanker. Det kunne han nu også sagtens afsløre, for hvem af os vil være i stand til at kunne finde det igen.

Ved foderhuset fortæller Helge om pumaen, han selv engang har stået ansigt til ansigt med. Der var tvivl om rigtigheden af dette, men både Helge selv og hans ven, tidligere dyrepasser Leif Ernst, er ikke i tvivl. Efter mange bortforklaringer fra myndighederne for at få ro om sagen, lige fra at den var sendt til Holland, til at den var endt som dyrefoder, blev det til sidst fastslået at det nok havde været en stor schæferhund.

Efter denne krønike fortsætter vi ned mod bunden af Stendalen, og hvad skuer vort øje? Selvfølgelig kære sygeplejerske, også kaldet Tove, ingen andre end vor gode fe – Marianne, der holder parat med årets første gang julegløgg.

Selvom der endnu er længe til jul, var det et velkomment indslag på turen, idet vejret med rusk, men endnu kun småregn, lige indbød til at få næsen varmet. Der var da også en så konstant søgning ved gryden, at den blev tømt til sidste dråbe.

Tak til Marianne og de to små piger, som var ude med Mormor for at vederkvæge skovens venner.

Fortroppen er allerede på vej gennem Stendalen, og snart finder vi en plads mellem granerne på sydvestbrinken, hvor der er rimeligt tørt til at indtage vore klemmer.

Da vi nu har bevæget os mest mod nord, må tilbageturen nødvendigvis gå op på det høje terræn til Urskoven og senere gennem Mørkeskov for at nå tilbage til Tveden.

Jo længere vi kommer sydover, desto mere tager regnen til. Vi standser derfor ikke mere op, men traver rask af sted for at nå tilbage til bilerne, og da vi har passeret Tvedhus er det 65 våde Rold Skov-venner, der kan tage afsked med hinanden.

Herligt er det at være ude i naturen under alle forhold, den hjemlige hygge og varme nydes endnu mere bagefter og eftermiddagskaffen smager dobbelt så godt.

Programmet for juleturens fysiske del har for så vidt allerede været omtalt, idet ruten var identisk med indvielsesturen for Himmerlands Naturpark tidligere på året. Blot i omvendt rækkefølge.

Allerede ved ankomsten til p-pladsen ved Kovadsbækken, fik de første deltagere en naturoplevelse ved at kunne følge en flok fiskehejrer, der kom flyvende og landede i træerne på den modsatte side af bækken.

Af de 76 fremmødte var der 60 personer, som ønskede at deltage i julefrokosten på Café Roldhøj, hvilket en stafetpige straks kørte op for at meddele.

Vi har nu holdt afslutning i to år på Stalden i Skørping og i to år på Mosskov Pavillon, hvorfor vi i år havde valgt at være hos Else og Johs. Jensen på Roldhøj.

Kort efter starten indledte Helge turen med at fortælle om hvorledes han med fmds. parrets hjælp, havde været guide for 250 af Storkroens gæster søndagen før.

I denne tur deltog også de hæderskronede jagthornsblæsere. Disse og fmd., som havde til opgave at danne bagtrop, var efter Helges mening somme tider lidt længe om at slutte op, og Helge mente at vide, at dette havde noget med Gl. Dansk at gøre.

Dertil kunne fmd. kun replicere og give den rigtige forklaring. Nemlig at hornblæserne vedtog, at de ville spille hver gang Helge, skal vi sige, fostrede en and. Det var kolossalt som de spillede.

Hvis man vil rundt om Gravlev Sø, må man nødvendigvis krydse Lindenberg Å. Der er ganske vist etableret en smal gangbro over åen, men terrænet langs bredden er på denne årstid ret så mudret, og ikke alle er lige heldige med at slippe tørre og pletfrie over til modsat side. Også mos eventuelle følgesygdomme har udvalget dog gode midler, men husk! Det er tænkt som medicin, og intet andet. Gl. Dansk er et nydelsesmiddel.

Da frokosten ventede, gik det nu i strakt karriere tilbage mod bilerne, og snart efter kunne vi indlede vor velfortjente julemåltid hos vort nye værtspar. Og lad det være sagt straks, traktementet var af samme gode standard, som vi har været vant til på de 2 førnævnte steder. Frikadellerne var nøjagtigt lige så gode som vor mor laver dem, så kan det ikke udtrykkes bedre og kortere.

Selvom dette ikke er nogen generalforsamling, er der blevet tradition for at aflægge regnskab og beretning om årets gang, men først blev reglerne for driften af Rold Skovs Venner gennemgået. Disse er vist nok ikke lige efter det som hedder dansk foreningsret.

Selvom hverken Marianne eller Helge forventer nogen tak for deres arbejde med Rold Skovs Venner, betyder det meget for udvalget at kunne udtrykke vor påskønnelse engang imellem. Helge siger, at fmd. godt kan lide **krokoner**. I så fald er Marianne klart på førstepladsen, for bag enhver mands succes står en stærk kvinde, og for Rold Skovs Venner er Marianne blevet en stor støtte hvis der er ting vi ikke rigtigt selv kan klare. Sagt meget kort: Tak for at du vil være vor gode fe.

For at forstå baggrunden for det følgende skal man vide, at Helge er en stor ynder af vore store klassiske komponister. Derimod bryder han sig meget lidt om sukkersøde viser. Årets sidste historie kan dermed handle om hvordan det endelig, endelig lykkedes at tage gas på ham, endda så der blev skåret helt ind til benet.

Selve det med at sige tak kommer vi let over, for Helge vil helst være fri, men som udtryk for vor påskønnelse havde vi købt en lille pakke med musikdisketter i.

Efter omtale af forskellige kunstretninger, også musikkens, blev pakken overrakt Helge som symbol på, at er der tre inden for kunstens verden, der står sammen, så er det Pia Raug, Erik Grib og Helge Qvistorff.

Det føltes som om der gik et par millisekunder, inden Helge tog imod pakken, hvorpå han bleg men fattet flåede papiret af, efterså hver enkelt diskette, og kunne konstatere at det var Mozart.

Overrækkeren frygter en grusom hævn over sit *næsten* uskyldige hoved. Tak for alt godt samarbejde til jer alle.

p.a.

Turledelse:

Marianne og Helge V. Qvistorff, Stendalsvej 42, 9520 Skørping.

Birgit Eriksen, Harrildvej 30, Ø. Hornum, 9530 Støvring.

Hanne og Knud Andersen, Blomsterskrænten 23, 9400 Nørresundby.

Karin og Carsten Skov, Fasanvej 6, 9000 Aalborg.

Esther Studstrup, Revlingbakken 85, 9000 Aalborg.

Søren Vestergaard, Bjergfyrvej 7, Drastrup, 9200 Aalborg SV.

Hanne og Per Andersen, Harlekinvej 7, 9000 Aalborg.